

VÝROKOVÁ LOGIKA II

Základní sémantické vztahy ve výrokové logice

Pravdivost výroku je dána pravdivostmi jeho součástí. Úplnému výčtu pravdivostních hodnot jednoduchých výroků budeme říkat *situace* nebo formálněji *model*.

1) Vztahy mezi výrokem a situací (situacemi)

- a) Je daný výrok pravdivý **v dané** situaci?
Úloha: *Pokud prší nebo není teplo, (pak) Amélie ne jde na pláž.*
Situace: *Prší.* – pravdivý *Je teplo.* – pravdivý *Amélie jde na pláž.* – pravdivý
Metoda: dosazení.
- b) Je daný výrok (dané výroky) pravdivý **vůbec v nějaké** situaci (je **splnitelný**)?
Úloha (diplomatický ples)
Princ: *Pozvěte Peru nebo nezvěte Katar.*
Královna: *Pozvěte Katar nebo Rumunsko nebo oba dva.*
Král: *Nezvěte Peru nebo Rumunsko, případně žádného z nich.*
Tabulka: je alespoň v jednom řádku (= situaci) pro daný výrok (=sloupec) výsledek pravda?
- c) Je daný výrok pravdivý **v každé** situaci (je **tautologií**)?
(Je nějaká situace, za které dané tvrzení neplatí?)
Prší nebo je teplo nebo neprší
Tabulka: všechny řádky (= situace) mají výsledek pravda?
- d) Je daný výrok **nepravdivý v každé** situaci?
Prší a je teplo a neprší.
Tabulka: všechny řádky (= situace) mají výsledek nepravda?

2) Vztahy mezi výroky

- a) Jsou daná dvě tvrzení (ne)pravdivá za stejných situací (jsou **ekvivalentní**)?
Pokud neprší a je teplo, (pak) jde Amélie na pláž.
Prší nebo není teplo nebo Amélie nejde na pláž.
Tabulka: jsou ve všech řádcích (= situacích) pro příslušné sloupce (=tvrzení) stejné hodnoty?
- b) Vylučuje pravdivost jednoho výroku pravdivost druhého (jsou vzájemně **kontradiktorické** – jeden je negací druhého)?
Pokud je teplo, (pak) jde Amélie na pláž.
Je teplo a Amélie nejde na pláž.
Tabulka: jsou ve všech řádcích pro příslušné sloupce opačné hodnoty?
- c) Je druhý výrok pravdivý za všech situací, kdy je pravdivý první (**vyplývá** druhý výrok z prvního)?
Neprší, je teplo a Albert jde na pláž.
Pokud neprší a je teplo, (pak) jde Albert na pláž.
Tabulka: kdykoli je pravda v prvním sloupci, je i v druhém.